

בענין זמן מצות סיפור יצ"מ לדעת הגר"א ז"ל

הנה ידוע דעת הגר"א (עי' מעשה רב הלכות פסח) דמה שנאמר בתורה שבעת ימים תאכל מצות, הוא מצוה דאורייתא, ואינה נקראת רשות אלא לגבי לילה ראשון שהוא חובה, ומצוה לגבי חובה נקראת רשות, אבל מ"מ מצוה היא, וכונתו דבליילה ראשון היא מצוה חיובית לאכול מצה, ומי שאינו אוכל הרי הוא מבטל מצות עשה, אבל שאר ימי הפסח אין בזה חיוב גמור, אבל עכ"פ בודאי שיש בזה קיום מצוה, ובכל כזית וכזית הרי הוא מקיים מצוה דשבעת ימים תאכל מצות, יעוי"ש.

ולפי"ד בודאי כי מן הראוי להשתדל להשתמש בכל ימי הפסח במצה שמורה שנעשית לשמה, שיהא בזה חפצא דמצת מצוה, ויקיים בה בכל כזית מצוה אכילת מצה.

ומעתה נראה לומר לפי מה דאיתא בגמ' שנקראת לחם עוני שעונים עליו דברים הרבה, הרי שגם בשאר ימי הפסח אף שאין כבר חובה לספר ביציאת מצרים, כשם שאין כבר חובה באכילת מצה, מכל מקום כיון שגם באכילת מצה נאמר דין קיום מצוה בשאר ימי הפסח, ה"נ דינא כן במצות סיפור יציאת מצרים שהיא השלמה לאכילת מצה, וזהו לחם עוני שעונים עליו דברים הרבה, ולכן גם בשאר ימי הפסח שייך קיום מצות סיפור יציאת מצרים בתורת קיום מצוה בלבד, ועדיין זמן קיום אכילת מצה הוא, וה"ה לענין סיפור יציאת מצרים שהיא תוספת והשלמה למצות אכילת מצה. ולפי"ז אתי שפיר דברי הברייתא שהיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה, וגם לאחר שעלה עמוד השחר איכא קיום מצוה בסיפור יציאת מצרים שעדיין זמן קיום מצוה דאכילת מצה הוא ותלוי זה בזה, ולכן המשיכו רבותינו לספר ביציאת מצרים עד שהגיע זמן ק"ש של שחרית.

אח"כ 1234567

(הגר"ד פוברסקי שליט"א)